

κοῦ διοριζομένου ἄμα τῇ λήψει τοῦ διπλώματός του ὑπολογίζεται εἰς 4000 δρχ. μηνιαίως. Ὁ ἐλάχιστος οὗτος μισθὸς προσαυξάνεται: α) κατὰ 200 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀκέραιον ἔτος ἀποκτήσεως διπλώματος, πλέον ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, καὶ β) κατὰ ἐτέρας 50 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀκέραιον ἔτος προϋπηρεσίας εἰς παρεμφερεῖς ἐργασίας.

2) Ὁ ἐλάχιστος μισθὸς πτυχιούχου Ὑπομηχανικοῦ διοριζομένου ἄμα τῇ λήψει τοῦ διπλώματός του ὑπολογίζεται εἰς 3000 δρχ. μηνιαίως. Ὁ ἐλάχιστος οὗτος μισθὸς προσαυξάνεται: α) κατὰ 150 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀκέραιον ἔτος ἀπὸ κτήσεως διπλώματος πλέον ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν καὶ β) κατὰ ἐτέρας 50 δρχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀ-

κέραιον ἔτος προϋπηρεσίας εἰς παρεμφερεῖς ἐργασίας.

3) Ὁ ἐλάχιστος μισθὸς σχεδιαστοῦ ὑπολογίζεται εἰς 2,500 δραχμὰς μηνιαίως. Ὁ ἐλάχιστος οὗτος μισθὸς προσαυξάνεται κατὰ 120 δραχμὰς μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀκέραιον ἔτος ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Καὶ

4) Ὁ ἐλάχιστος μισθὸς ἐπιστάτου ὑπολογίζεται εἰς 2.200 δραχμὰς μηνιαίως. Ὁ ἐλάχιστος οὗτος μισθὸς προσαυξάνεται κατὰ 80 δραχμὰς μηνιαίως δι' ἕκαστον ἀκέραιον ἔτος ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος.

Μετὰ τιμῆς
Ὁ Πρόεδρος
Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΝΘΗ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Ὁ Τεχνικὸς κόσμος πενθεῖ βαρύτερα διὰ τὴν πρόσφατον ἀπώλειαν τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ, Πενθεῖ τὸν σοφὸν ἐπιστήμονα ἀλλὰ καὶ τὸν ἐξαιρετὸν ἄνθρωπον, ἕνα ἐκ τῶν ἐπιλέκτων μελῶν τῆς Τεχνικῆς Οἰκογενείας καὶ μίαν ἀπὸ τὰς διακεκριμένας φυσιογνωμίας τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας.

Ὁ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ἐγεννήθη εἰς Νάξον τὸ 1872, διήνυσε τὰ γυμνασιακὰ του σπουδὰς εἰς τὸ Βαρβάκειον Λύκειον τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐσπούδασεν ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Γεφυροδοποιῶν.

Ἡ ἐπιστημονικὴ του δρᾶσις ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ 1897, ὅτε πρῶτος αὐτὸς ἐξ ὄλων τῶν Εὐρωπαίων Μηχανικῶν μετέβη εἰς Ἀθῆναι εἰς τὴν μελέτην καὶ χάραξιν τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου τοῦ Ἀθῆναικού Κράτους. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξετέλεσε πλεῖστα τεχνικὰ ἔργα, ἐγένετο Τεχνικὸς Διευθυντὴς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, Κυβερνητικὸς Ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ Γ.Ε.Ε. καὶ ἐκρημάτισε μέλος τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Ἔργων, τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

Τὸ 1908 ἐγένετο Τακτικὸς Καθηγητὴς εἰς τὴν ἔδραν τῆς Σιδηροδρομικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ διετέλεσεν ἐπανειλημμένως Διευθυντὴς τοῦ Ε. Μ. Π. καὶ Πρύτανις αὐτοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1934-1935. Κατὰ τὰ 40 ὁλόκληρα ἔτη τῆς καθηγεσίας του, διὰ τῆς ἀκαταπονήτου ἐργατικότητός του, τῆς ἐμβριθοῦς του σκέψεως καὶ τῶν τεχνικῶν πραγματειῶν του, προσέφερε πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ ἐδημιούργησεν ἱστορικὴν παράδοσιν εἰς τοὺς Σιδηροδρόμους τῆς Χώρας μας, διδάξας δύο ὁλοκλήρους γενεὰς Ἑλλήνων Μηχανικῶν καὶ παρασταθεῖς πάντοτε φωτεινὸς ὁδηγὸς καὶ πολυτίμος σύμβουλος εἰς τὴν λαμπρὰν ἐξέλιξιν τῶν Ἑλληνικῶν Σιδηροδρόμων.

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος, σεμνὸς καὶ ἀπέριττος, αὐστηρὸς ὁμως καὶ μαχητικὸς, ἀπελάμβανε βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ μεγάλης ἐκτιμήσεως ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν. Διὰ τὴν δρᾶσιν του ἐτιμήθη μὲ τὸν Ἀργυροῦν Σταυρὸν τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος καὶ τὸν Χρυσοῦν Σταυρὸν τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Τ.Ε.Ε. συνελοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ ἐξέδωκε σχετικὸν ψήφισμα, ὃ δὲ Πρόεδρος τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς τοῦ Τ.Ε.Ε. δι' ἐπιστολῆς του διεβίβασε πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἐκλιπόντος συλλυπητήριον ἐπιστολήν.

Ἀνάλογα ψηφίσματα ἐξέδωκαν τὸ Γμῆμα τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν τοῦ Τ. Ε. Ε. καὶ πολλοὶ Ὀργανισμοί, πρὸς τοὺς ὁποίους ὃ ἐκλιπὼν προσέφερε κατὰ καιροῦς τὰς ὑπηρεσίας του.

Κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος, ἤγεις ἐγένετο τὴν 15ην Αὐγούστου ἐ.ε., ὃ Πρύτανις τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου κ. Ἀπ. Κουτσοκώστας ἐχαιρέτησε τὸν νεκρὸν ἐκ μέρους τοῦ Ἀνωτάτου Τεχνικοῦ Ἰδρύματος τῆς Χώρας εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

**Σεβαστὲ καὶ ἀγαπητὲ Πρύτανι,
Καθηγητὰ καὶ Συνάδελφε,**

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθν. Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἀνέθεσεν εἰς ἐμέ, ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ Ἰδρύματος, νὰ ἐκπληρώσω τὸ θλιβερὸν καθῆκον καὶ νὰ ἀπευθύνω πρὸς τὸ σεπτὸν σκῆνωμά σου, Δημοσθένη Πρωτοπαπαδάκη, τὸ τελευταῖον χαῖρε.

Διήλθες εἰς τὸ Ἰδρυμα ἡμέρας εὐτυχίας καὶ ἡμέρας σκληρῶν ἀγῶνων διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Τε-

χνικού Ίδρύματος της χώρας, τὸ ὁποῖον ἐπὶ 40 καὶ πλέον ἔτη πιστῶς ἐξυπηρετήσας καὶ τὸσον ἡγάπησας. Πρό τινων ἐτῶν ἐγκατέλειψες τὸ Πολυτεχνεῖον λόγῳ ὀρίου ἡλικίας, ἢ ἔλλειψις ὅμως ὑπῆρξεν αἰσθητῆ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σου δι' αὐτὸ δὲν ἔπαυσε μέχρι τελευταίας σου πνοῆς. Οἱ συνάδελφοί σου καὶ αἱ χιλιάδες τῶν μαθητῶν σου θὰ διατηρήσουν τὴν μνήμην σου καὶ θὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος, τὴν ὁποῖαν ἐχάραξες.

Θὰ ἐχρειάζοντο πολλοὶ τόμοι διὰ νὰ περιλάβουν τὴν πολυσχιδῆ δρᾶσιν τοῦ Δημοσθένους Πρωτοπαπαδάκη, ἀλλ' ἐν τῷ περιορισμένῳ χρόνῳ θὰ ἀναφέρω μόνον χαρακτηριστικὰ τινὰ σημεῖα τοῦ βίου του.

Ὁ Δημοσθένης Ἐμμ. Πρωτοπαπαδάκης, μηχανικός, ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀπειρανθον τῆς Νάξου τὸ 1873. Διήνυσε τὰς Γυμνασιακάς του σπουδὰς ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Βαρβακείῳ Λυκείῳ, μεθ' ὃ μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐπὶ ἐξαετίαν ἐσπούδασεν ἐν τῇ ἐκεῖ Σχολῇ τῶν Γεφυροποιῶν, παρ' ἧς ἔτυχε διπλώματος μηχανικοῦ ἀριστεύσας (τὸ 1897). Ἀκολούθως πρῶτος αὐτὸς ἐκ τῶν Εὐρωπαίων Μηχανικῶν μετέβη εἰς Ἀβησσυνίαν πρὸς μελέτην καὶ χάραξιν τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου τοῦ Ἀβησσυνιακοῦ κράτους. Μετὰ διετίαν περίπου ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξετέλεσε πλείστα Δημοσία ἔργα καὶ ἰδιωτικὰ μετὰ τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ του Πέτρου Ἐμμ. Πρωτοπαπαδάκη, ὡς καὶ αὐτοτελῶς.

Ἀπὸ τοῦ 1908 διετέλεσε Τακτικὸς Καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Σιδηροδρομικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, τὴν ὁποῖαν ἔδραν ἐπὶ 40 ἔτη περίπου ἐλάμπρυνεν. Συγχρόνως διετέλεσε μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων, τῶν Κρατικῶν Σιδηροδρόμων, τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ ἄλλων Τεχνικῶν Ὄργανισμῶν. Τὸ ἔτος 1921 ἐγένετο Διευθυντὴς τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἐδημοσίευσε πλείστα πραγματείας εἰς ξένα ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ὡς καὶ Ἑλληνικά. Τὰ μαθήματα περὶ Σιδηροδρομικῆς ἐξέδωκε τὸ Ἐθνικὸν Μ. Πολυτεχνεῖον ἐν λιθογράφοις. Συνειργάσθη εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἑλληνικὴν Ἐγκυκλοπαίδειαν.

Διετέλεσεν ἐπανειλημμένως Διευθυντὴς τοῦ Ἐθν. Μ. Πολυτεχνείου καὶ Πρύτανης αὐτοῦ (1934-1935).

Δημοσθὲν Πρωτοπαπαδάκη, οἱ Συνάδελφοί σου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μ. Πολυτεχνείῳ μὲ θλιμμένην καρδίαν ἀπευθύνομεν τὸ τελευταῖον χαῖρε καὶ εὐχόμεθα, ἵνα ὁ ὕψιστος παράσχη παρηγορίαν εἰς τὴν βαρέως τρωθεῖσαν οἰκογένειάν σου, καὶ νὰ εἶναι ἐλαφρὰ ἢ Ἀττικὴ γῆ, ποῦ θὰ σέ σκεπάσῃ. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Ἐκ μέρους τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος ἔχειρήθησε τὸν νεκρὸν ὁ Πρόεδρος κ. Α. Ρουσόπουλος, Καθηγητὴς καὶ Κοσμητὴρ τῆς Σχολῆς τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Σεβαστὲ καὶ ἀγαπητὲ Διδάσκαλε,

Ἐκ μέρους τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεχνικοῦ Κόσμου, Σοῦ ἀπευθύνω τὸν ὕστατον χαιρετισμὸν, μὲ τὸν βαθὺν σεβασμὸν, ὁ ὁποῖος Σοῦ ἀνήκει.

Ὑπῆρξες ὁ σοφὸς Διδάσκαλος γενεῶν ὀλοκλήρων Τεχνικῶν καὶ Ὁδηγὸς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ καθήκοντος.

Αὐστηρὸς εἰς τὴν διδασχὴν Σου, στοργικὸς καὶ μειλίχιος εἰς τὰ αἰσθήματά Σου, πατρικὸς εἰς τὸ ἐνδιαφέρον Σου δι' ὄλους.

Οἱ Ἕλληνες Τεχνικοὶ θὰ διατηρήσουν μὲ σεβασμὸν τὸ παράδειγμά Σου.

Εἰς τὴν μνήμην Σου ἄς εὕρουν τὴν παρηγορίαν ἢ οἰκογένεια καὶ οἱ φίλοι Σου.

Ἐπίσης ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Σ.Ε.Κ. κ. Γ. Σπιρίδωνος, Ἀντιστράτηγος ἐ. ἀ. καὶ πρῶν Ὑπουργὸς τῶν Σιδηροδρόμων καὶ Αὐτοκινήτων, ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι ἐπικήδειον :

Ἡ Διοίκησις τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶχε τὴν εὐτυχίαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ ἔχη παραστάτην ἕνα διακεκριμένον ἐπιστήμονα, ἕνα ἐξαιρετικὸν Ἕλληνα, ἕνα ὑπέροχον ἄνθρωπον.

Ὁ ἐξαιρετος ὁδοὺς παραστάτης τῆς Διοικήσεως τῶν Σιδηροδρόμων, διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς του ἐμβριθείας καὶ τῆς ἀκαταπονήτου του ἐρεύνης, ἀπέτέλεσε διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους τῆς Χώρας τὸν διὰ ἀρκῆ φωτεινὸν ὁδηγόν, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οἱ Σιδηροδρομοὶ ἐξελείχθησαν καὶ ἐσταδιοδρομήσαν.

Τὴν μεγάλῃν του ἐπιστημονικὴν δεινότητα ἄλλοις τέτακται νὰ ὑμνήσουν. Ἐγὼ, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παρακολουθήσας τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὴν ὑπερτάτην ἀνευ ὀρίου ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὸ καθῆκον. Ἡ τοιαύτη ἀφοσίωσις πρὸ τὸ καθῆκον δὲν ἦτο συνέπεια τοῦ ὄρκου, τὸν ὁποῖον ἔδωσεν, ἀλλὰ συνέπεια τῆς μεγάλῃς αὐτοῦ ψυχικῆς εὐρωστίας.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Δημοσθένης Πρωτοπαπαδάκης, πρὸ τοῦ ὁποῖου ἰστάμεθα διὰ τὸν τελευταῖον χαιρετισμὸν.

Ἡ Διοίκησις τῶν Σιδηροδρόμων πρὸ τῆς σοροῦ του κλίνει εὐλαβῶς τὴν κεφαλὴν, εἰς ἔνδειξιν βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς.

Ἡ μνήμη του θὰ εἶναι αἰωνία, ὄχι μόνον διότι τὸ εὐχόμεθα, ἀλλὰ διότι τὸ πέρασμά του ἀπὸ τοὺς Σιδηροδρόμους ἀποτελεῖ φωτεινὴν περίοδον, ἧτις ἀλησμόνητος θὰ μεταδίδεται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ὡς ἱστορικὴ παράδοσις.

Εἴθε ἡ πατρώα μας γῆ νὰ ἐξακολουθήσῃ παράγουσα τέκνα ἔχοντα τὰς ἀρετάς σου. Τοῦτο θὰ εἶναι εἰς τὸ μέλλον μία ἀπὸ τὰς πολλὰς δόξας τῆς Δημοσθὲν Πρωτοπαπαδάκη.